

УДК 338.432.009.12:339.9

ФАКТОРИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗА УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Чорнодон В.І., к.е.н.

Вінницький інститут економіки ТНЕУ

Нині нагромаджено чималий досвід щодо використання переваг і виникнення можливих негативних ефектів глобального впорядкування. Тому увага як теоретиків, так і практиків зосереджена на творчому осмисленні та розробленні практичних узагальнень і висновків щодо майбутньої парадигми розвитку глобальної системи.

Дослідження й систематизація накопиченого досвіду та особливостей прояву глобалізаційного процесу на різних рівнях світової економіки і соціуму загалом дають змогу стверджувати про об'єктивну обумовленість, циклічність перебігу і незворотність процесу глобалізації.

Шляхи формування глобалізованих систем передбачають використання двох механізмів: 1) вироблення універсальних моделей розвитку, реалізація яких дає змогу уніфікувати систему взаємозв'язків між економічними суб'єктами і впровадити міжнародні стандарти на всіх рівнях та у всіх підсистемах; 2) процес взаємопроникнення, об'єднання двох і більше систем у результаті гармонізації відносин та інтересів. Взаємодія протилежних за спрямованістю тенденцій звільняє необхідний для розвитку і трансформації економіки потенціал, який інтенсифікує розвиток на вищому рівні [1, с.121].

Конкуренція виступає об'єктивним економічним законом розвинутого товарного виробництва, для якого є для товаровиробників зовнішньою примусовою силою до підвищення продуктивності праці на підприємствах, збільшення масштабів виробництва, прискорення НТП, впровадження нових форм організації виробництва, форм і систем заробітної плати тощо.

У сучасних умовах росту інтернаціоналізації виробництва, підвищення відкритості національних економік, розвитку міжнародної економічної інтеграції, поглиблення всього спектру глобалізаційних процесів ніхто не стане заперечувати існування стійкої тенденції до посилення конкуренції. Міжнародна конкуренція, глобалізація ринків, масштабне проникнення на вітчизняний ринок іноземних товарів переводять проблему забезпечення конкурентоспроможності підприємства в розряд пріоритетних завдань, успішне вирішення яких забезпечить виживання та розвиток суб'єктів господарювання в новому середовищі [2, с.250].

Конкурентоспроможність – це здатність діяти в умовах ринкових відносин і отримувати при цьому прибуток, достатній для науково-технічного вдосконалення виробництва, стимулювання працівників і підтримки продукції на високому якісному рівні. В основному зводиться до конкурентоспроможності продукції, яка визначається якісними і вартісними характеристиками, що забезпечують максимальне задоволення конкретної потреби споживача, найбільшій для нього корисний ефект [3, с.164].

Закони розвитку живих організмів, від яких повністю залежить сільськогосподарське виробництво, диктують загальні умови праці, темпи, ступінь спеціалізації та концентрації праці і виробництва, що в значній мірі визначає форми та методи господарювання.

Формування обсягу виробництва і реалізації продукції в сучасних умовах має певні особливості, які полягають в наступному:

- плани виробництва і реалізації продукції орієнтуються на ринкові потреби конкретних споживачів, на своєчасне і якісне виконання договірних зобов'язань;
- в основі лежить договір на поставку продукції, при цьому підприємство самостійно вибирає постачальників, споживачів, встановлює ціни;
- у поточних і оперативних планах повинні коригуватись показники плану виробництва і реалізації продукції з врахуванням змін у поставках сировини, фінансових можливостях покупців;
- пріоритетними для підприємства стають натуральні показники і показники якості продукції, саме вони відображають ступінь задоволення ринкових потреб з кількісного і якісного боку;
- необхідно враховувати можливості підприємства, його забезпечення різними видами ресурсів та виробничими потужностями;
- визначення обсягів виробництва та реалізації продукції повинно бути багатоваріантним і забезпечувати вибір оптимального плану, виконання якого дасть можливість одержати високий прибуток [4, с.213].

Виникнення та інтенсивність прояву внутрішніх факторів безпосередньо залежить від діяльності сільськогосподарських підприємств, системи ресурсного забезпечення, характеру організації системи стратегічного управління, системи загального менеджменту тощо. Тобто, ці фактори характеризують умови внутрішнього середовища підприємства, з точки зору його конкурентоспроможності, ефективності

адаптації підприємства до умов зовнішнього середовища. Саме ця група факторів є найбільш значимою для забезпечення стійких конкурентних позицій на ринку.

Вплив зовнішніх факторів не залежить від діяльності підприємств і обумовлюється станом зовнішнього середовища є вкрай неоднорідними за джерелами свого походження, оскільки виступають проявом систем різного рівня, і поділяються, в свою чергу на групи: галузеві – визначаються функціонуванням галузі (механізми внутрішньогалузевого регулювання, методи та рівень внутрішньогалузевої конкуренції, стан попиту тощо); макроекономічні, тобто фактори, що відображають умови функціонування національних економік; фактори розвитку світової економіки.

До особливостей конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції відносяться: господарська кон'юнктура, яка включає кон'юнктуру ринків сировинних та матеріальних ресурсів, ринків трудових ресурсів, ринків засобів виробництва; розвиток підтримуючих галузей, впровадження екологічних технологій, нових сортів рослин, порід тварин, що підвищує потенціал сільськогосподарських підприємств; параметри попиту, що передбачають зростання попиту на сільськогосподарську продукцію, стабільність розвитку підприємств і дозволяють отримувати високий прибуток.

Конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції є важливим питанням сьогодення в аграрному секторі економіки. Без забезпечення конкурентоспроможності та стійкості конкурентних переваг на регіональному та міжнародному ринках неможливо досягти сталого розвитку аграрного сектора. Конкуренція розкриває потенціал суб'єктів аграрного ринку й виконує функцію постійного рушія розвитку сільськогосподарського виробництва.

Література

1. Економічні проблеми ХХІ століття: міжнародний та український виміри / За ред. С.І. Юрія, Є.В. Савельєва. К.: Знання, 2007. – 595 с.
2. Гринчуцький В.І. Теоретичний аналіз деяких аспектів забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії: Збірник наукових праць. Вип.4 (13): Економічні науки. – Чернівці, БДФА, 2008. – с. 250 - 257.
3. Економічний словник-довідник: За ред. С.В. Мочерного. – К.: Феміна, 1995. – 368 с.
4. Кривов'язюк І.В. Підприємство в умовах ринку. – К.: «КОНДОР», 2009. – 840 с.

УДК 336.02

ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА ТА ВИБІР ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ЯК БАЗОВИЙ ФАКТОР РОЗРОБКИ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ

Мельник І.В.

ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН (м. Київ)

Серед нагальних проблем підприємств важливого значення в нинішніх умовах набуває розробка фінансової стратегії підприємства, якій в свою чергу передують аналіз фінансового стану підприємства, що характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу та здатність суб'єкта господарювання фінансувати свою діяльність на фіксований момент часу.

Практика довела, що економічна природа поняття “фінансовий стан підприємства” досить складна, тому що залежить від виду економічної діяльності та раціонального розміщення ресурсів в основних фондах і оборотних засобах.

В узагальненому вигляді фінансовий стан підприємства можна визначити як міру його забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їхнього розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансовий стан підприємства, його стійкість та стабільність залежать від результатів його виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Якщо виробничий і фінансовий плани успішно виконуються, це позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Навпаки, у результаті спаду виробництва та реалізації продукції відбувається підвищення її собівартості, зменшення виторгу і суми прибутку, як наслідок – погіршення фінансового стану підприємства і його платоспроможності. Тому стійкий фінансовий стан є не грою випадку, а результатом грамотного, вмілого управління всім комплексом факторів, які визначають результати фінансово-господарської діяльності підприємства. Залежно від фінансового стану підприємства розробляється стратегія [4].